

Henning Bro

Sommerhusbyen

*Sommerhusbyer i mellem- og efterkrigstidens
hovedstadsmetropol*

Forord

Efter industrialiseringens gennembrud i midten af det 19. århundrede fulgte i de følgende 17 årtier en massiv urbanisering. De gamle købstæder sprængte sig ud af de førindustrielle rammer og bredte sig over nye bro- og bykvarterer, siden over stadig større yderdistrikter og senest i form af egentlige forstæder. Hertil kom et stort antal helt nye bydannelser: Jernbane-, vej- og havneanlæg generede stations- og landevejsbyer og ladepladser, hvoraf nogle blev så store, at de fik samme købstadskommunale status som de ældre købstæder. I hovedstaden voksede København og Frederiksberg sammen til en centralby, uden om hvilken der lagde sig stadig større områder med forstæder, som senere smeltede sammen med den omliggende ring af købstæder uden om hvilke, der samtidig opstod pendlersatellitbyer. Hovedstaden blev dermed i perioden til en hovedstadsmetropol.

Med den øgede realindkomst og kortere arbejdstid, der blev et af de centrale udviklingstræk i mellem-og efterkrigstiden, opstod i hovedstadsmetropolens ydre åbne opland stadig større sommerhusområder. Sommerhusbyen kom til at udgøre en af de nye byformer i den 170 år lange urbaniseringsproces, og dens mange huse dannede rammen for stadig større og bredere befolkningslags ferie- og fritidsliv, og blev dermed også udtryk periodens materielle forbrug. Men sommerhusbyerne generede tillige en række samfundsmæssige udfordringer. De bredte sig over stadig større områder, greb ind i hidtil uforstyrrede åben landskaber og kyststrækninger, og beslaglode rekreative områder for den øvrige del af befolkningen.

Sommerhusbyerne dannedes først og fik tidligst den største udbredelse i hovedstadsmetropolens åbne land, og generede her i samspil med metropolens øvrige urbanisering de største regionale udfordringer. Denne bog sætter derfor fokus på karakteren af hovedstadsmetropolens sommerhusbyer i mellem- og efterkrigstiden, de regionale følgevirkninger, som denne bydannelse medførte, og offentlige myndigheders forsøg på at inddæmme dem.

Bogen, der er skrevet af Henning Bro, udgives som et temanummer af det digitale tidsskiftet METROPOL, som udgives af Metropolhistorisk Netværk, og udlægges som METROPOL 2021, nr. 1. i følgende dele:

- Indledning
- DEL I: De historiske forudsætninger
- DEL II: Sommerhusbyer: Mellemligstid og 40'erne
- DEL III: Sommerhusbyernes storhedstid: Første efterkrigstid
- DEL IV: Planlagt sommerhusbyer: Sidste efterkrigstid
- Hovedkonklusion
- APPENDIX

Styregruppen for Metropolhistorisk Netværk